

Jeszcze o życiu nowych wyrazów...

Poniedziałek, 26 Października, 10:00

Wielokrotka

Materiał graficzny – Lidl Polska

Neologizmy, jak już widzieliśmy, nierzadko są kapryśne i trudno je zamknąć w ramach definicji słownikowej. Dzieje się tak, ponieważ nikt nie mówi: „Proszę bardzo od teraz będziemy używać tego oto słowa w takim oto znaczeniu”. Życie neologizmu zaczyna się samo: ktoś go użyje raz, komuś się on spodoba, ktoś go powtórzy, pojawi się w jednym tekście, potem w innych. Po pewnym czasie okazuje się, że zna go już wielu użytkowników. Niektórzy posługują się nim trochę żartobliwie, a trochę na prawach cytatu, a może też trochę na przekór. Z czasem być może większość ludzi używa danego słowa coraz bardziej na poważnie. Z bardzo wielu użyć można (niestety z pewnym prawdopodobieństwem tylko) wnioskować o jego znaczeniu.

Niektóre neologizmy są jeszcze bardziej zaskakujące. Ledwo pojawiają się w języku (wydaje się, że już w miarę wiemy, co znaczą), a one – jakby złośliwie – po pewnym czasie zaczynają być używane nieco inaczej. Przykładem niech będzie *wielokrotka*, czyli wielokrotnego użytku torba na zakupy wprowadzona przez znaną sieć handlową –

Copyright © Uniwersytet Warszawski

Wszelkie prawa zastrzeżone zgodnie z art.17 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Teksty oraz zdjęcia zawarte w tym dokumencie nie mogą być publikowane bez wiedzy i zgody właściciela praw autorskich.

sklepy Lidl. Wprowadzenie wielokrotki to inicjatywa godna pochwały, ponieważ jest ona wykonana w większości z materiałów pochodzących z recyklingu i – co bardzo ważne – w całości mu się poddaje. Nie jest to więc zwyczajna wielorazowa torba na zakupy. Jednak ludzie używający tego słowa nie mają przecież świadomości, co zaplanowali dla niej twórcy wielokrotki (i przedmiotu, i słowa). Używają go (i słowa, i przedmiotu) tak, jak chcą. Okazało się, że językowa moc wielokrotki jest trochę większa niż ta, którą dla niej przewidziano. Z analizy najnowszych kontekstów wynika, że ludzie zaczynają nazywać wielokrotkami różne torby wielokrotnego użytku na zakupy (zwłaszcza na zakupy w supermarketach), jakby znaczenie wyrazu odczytywali po prostu z jego budowy. Wielokrotka usamodzielnia się w języku.

[Jarosław Łachnik](#)

publikacja: 26.10.2020, 10.00, ostatnia aktualizacja: 25.10.2020, 11.44